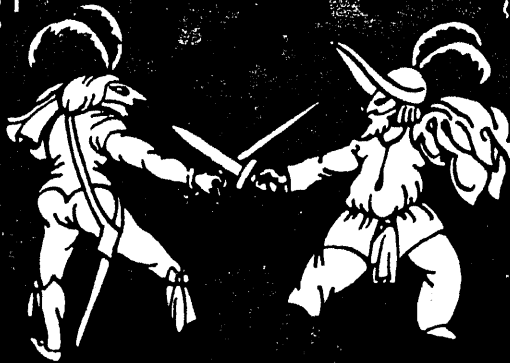

No

2

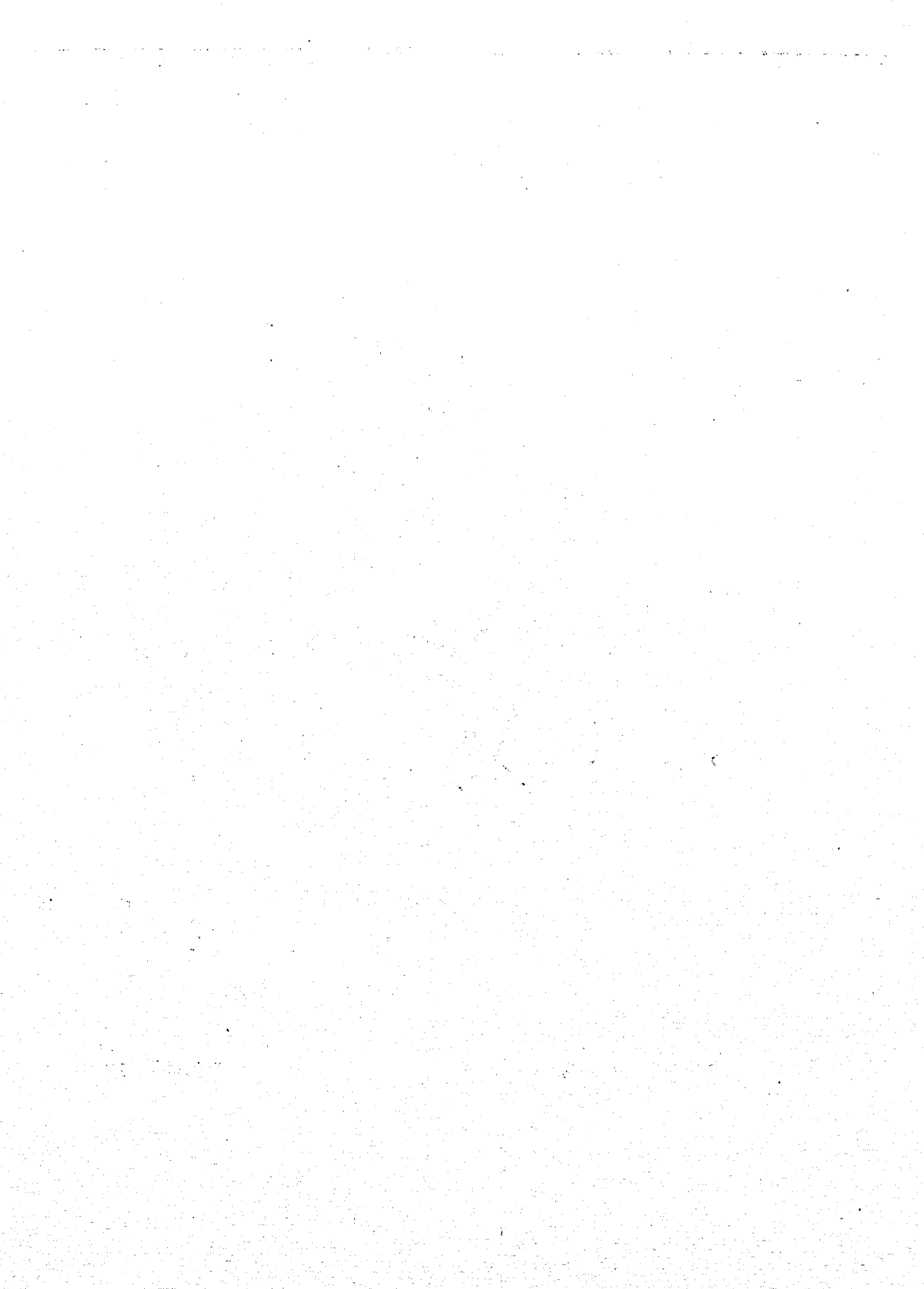

DRAAMATEATER

AEGKIRI

D. Kuummer

1922

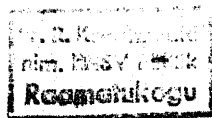

AEGKIRI „DRAAMATEATER“

Nr. 2

1922 — september.

~~PE 17278~~

0/1 „Waba-Maa“ trükkkoda, Tallinnas

Rabindranath Tagore.

(«Kuninga kirja» ja «Ohvri» esietenduse puhul Draamateatris 29.9.22).

Rabindranath Tagore nimi sai Euroopas laiematele kihtidele tuttavaks alles 1913 a., kui talle määrati Nobeli auhind kirjanduslike teenete eest. Oma isamaal, Bengaalias, on Tagorede (Thakuride) perekond juba 10. aastasajast saadik tähtsat osa etendand ja mängib seda loomulikult veel praegugi. Ka suhted Euroopaga loodi õige varakult. Rabindranathi vanaisa, Dvarkanath Tagore, elegant elumees, keda rahvas tema pillaja eluviisi pärast „prints Thakuriks“ nimetas, käis Euroopas ja üllatas kõiki oma idamaise toredusega. Inglismaal palus kuninganna Viktoria teda omale külla, Pariisis võttis teda Louis Philippe vastu, kuningas ilmus koguni ise Dvarkanathi kutsel selle poolt tema oma korteris toimepandud pidule. Dvarkanath pärandas oma pojale Devendranath'ile hiiglasuure võlgade koorma.

Devendranath oli pea igas mõttes isa täieline vastand: Dvarkanathi huvitas ja veetles lääs, tema poeg ei ole ühekski hetkeks India pinda minetand; isa oli pillaja, poeg seda kokkuhoidlikum. Elumeest Dvarkanathi nimetas rahvas „printsiks“, müstik Devendranath oli temale „maharschi“ („suur nägija“). Säärase vanaisa ja selle poja järeltulija on Rabindranath Tagore, kes sündis Kalkuttas 7. mail 1861 a.

Rasked olid väikse Rabi esimesed eluaastad, olgugi et ta rikkast ja suurtsugusest majast päit. Ema oli vara surnud, isa pidi suures Indias ikka edasi ja tagasi malkama, nii et Rabindranath ja tema kuus vanemat venda teda õige harva nägid. Kasvatasid väikest poissi loodus ja majateenijad; oma kõige algupärasemaks kasvatajaks nimetab Tagore ise kedagi Schyan Rai'd, kes harilikult Rabikese põrandale istuma pani, kriidiga ümber istuja ringi tõmbas ja siis talle seletas, missugused hädaohud võiksid tekkida siis, kui Rabi peaks valgest joonest üle astuma. Ja nii siis istus väike vang kannatlikult tundide, päevade kaua sees nõjutud ringis... „Kuninga kirja“ peategelane, väike poiss Amal, keda kasuisa ja arst toast ei taha õue lasta, sest et ta haige, see on — muu seas — Rabindranath ise. Siis juba hakkas poisis kasvama ja arenema see vabadusih ja -armastus, mis punase niidina pea kõigist kirjaniku teostest läbi käib.

Õige vara hakkas kooliskäimine, mis juba esimesest päevast peale piinaks muutus. Meie saame sellest aru, kui teame, et väiksel Rabil mõnikord kuni neljateistkümneme tunnini päevas tuli õppida. 11-aastase poisina sai Rabindranath püha ohvrinööri osaliseks — Tagored olid brahmaanid. Võrdlemata sügavama mulje kui see tseremonii jättis teekond isaga Himalayasse, vaatamata selle peale, et poiss siingi enne kukke ja koitu pidi üles tõusma, et — grammatikat tuupida. Teekonnalt tagasi jõudes vabanes Rabindranath maja teenijate reshiimist ja tema elu muutus normaalsemaks; ka hakkas tema omi esimesi katseid kirjanduse alal tegema, mis hästi korda läksid. Mõne aasta pärast võttis vanem vend Satyendranath, kes oli õigusteadlane, Rabindranathi kaasa Inglismaale, et temastki saaks tubli jurist. Suuremaks elamuks kui terve Inglismaa ja tema õigusteadus sai noorele Bengaallasele esimese lumisao muinasjutuline ilu. Rabindranath tuli tagasi koju ja nüüd algasid tema „tungi ja tormi“ aastad; iseloomustav on, et tema, nagu Saksa „tung ja -tormlasedki“ just nell aastail iseäranis Shakespeare'i austas. Ühest teisest teekonnast Inglismaale eitunud midagi välja, millega Rabindranath õige rahu oli; tema elul oli siingi, oma isamaal, küllalt sisu.

„Kui ma 22-aastaseks sain, anti mulle naine“ nii lihtsalt jutustab omal abielluastumisest see, kes naise seisukorra tõstmiseks Indias on teind, võib olla, rohkem, kui keegi muu, ja kes on loond armastuslaule, mis kannatavad kõrvutiseadmist kõige suuremate lüürikute omadega.

Abielumehena asus Rabindranath elama perekonna päralt olevasse Schilaida mõisa. Seal kirjutas ta, olles kõige kitsamas ühenduses eluga, terve rea oma paremaid töid. 40-aastasele suri äkitselt naine, varsti peale seda

tütar ja paari kuu pärast poeg. Lohutuse leidis Tagore oma uue töö juures; see oli tema kool Shantiniketan („Rahu kodu“), millele ta alguse pani 5 õpilasega ja kus praegu on 200 õpilast ja 30 õpetajat — täh. umbes iga kuue, seitsme õpilase jaoks üks õpetaja. Käesoleval ajal leidub ilmakuulsaks saanud kooli õpejõudude seas ka eurooplasi. Kooli on praegu Rabindranathi peahuvi; seal ta elab, kui ta ei tarvitse reisida, seal kantakse õpilaste poolt tema näidendid ette.

Tagore sai Euroopas tuttavaks peaaesjalikult oma värsside läbi; ta ongi eesjoones lüürik. Kuulsad on tema „Gitanjali“ ehk „Lauluohver“, tema armastuslaulude kogu „Aednik“, tema raamat lapsest „Schischu“ (Poiss)“, mida me harilikult tunneme pealkirja all „The crescent-moon“ ehk „Der zunehmende Mond.“ Tagorel on suur hulk pikemaid ja lühemaid huvitavaid jutte, mille sisu peaaegu tervena on võetud kirjanikku ümbritsevast elust; võrdlemisi nõrgad on Tagore romaanid. Peale siin niimetatute on T-el veel filosoofiliselt - eetilisi töid ja kultuurpooliitilisi broshüüre. Meid huvitavad siin muidugi kõige enam Tagore dramaatilised teosed.

Oma esimese näidendi kirjutas Rabindranath Kalkuttas 14-aastase poisina. Oma lavateoste ettekannetel oli ja on autor õige sageti kaastegev. Nii mõnegi tüki muusika on Tagore ise loond. Enam jagu näidendeid kantakse, nagu juba öeldud, nende kirjutaja õpilaste poolt Shantiniketanis ette, kusjuures naisosadki poiste kätte on usaldatud. Mängitakse õues, mingisugust lava meie mõttes ei ole. Stiillava ei tunta üldse. Stseen on eesriiete läbi kolmelt poolt eraldatud, võimalikult palju lampe valgustab nii näitlejaid kui ka vaatajaid. Vanad, hinnalised kostüümid aitavad mõju suurendamiseks kaasa.

Tagore paremad lavateosed on: „Kuninga kiri“, „Kevadring“, „Chitra“, „Pimedada kambri kuningas“, „Sanyasi ehk üksiklane“, „Kuningas ja kuninganna“, „Ohver.“

Et Tagore eel kõige lüürik on, see avaldub muidugi tema draamadeski. Kuid olgugi et lüüriline element neis õige suurt osa mängib, ei tohiks siiski väita, nagu mõned arvustajad seda armastavad teha, et nad dramaatilised ei ole. Siin on ümberpöörduvalt olemas kõik astmed lüüriliste stseenide lõdvast liitumisest kõige põnevama ja elavama dramaatilise tegevuseni. Tõsi küll, et ka laval kõige rohkem mõjuvamate näidendite tehnika on natuke naiivne, isegi primitiivne, kuid komistuskiviks ei saa seda kuidagi lugeda.

Kui me Euroopa näitekirjanduses tahaksime leida midagi, mis umbeski vastaks Tagore draamadele, siis oleksime kaunis raskes seisukorras; suurimas suguluses on Tagore kui näitekirjanikuga vahest 19. aastasaja suured inglased: Byron, Shelley, Browning.

Kõige vanem ülalnimetatud draamadest on „Sanyasi“, kõige mängitavam, võib olla, „Pimedada kambri kuningas“ (ja „Kuninga kiri“, mida harilikult

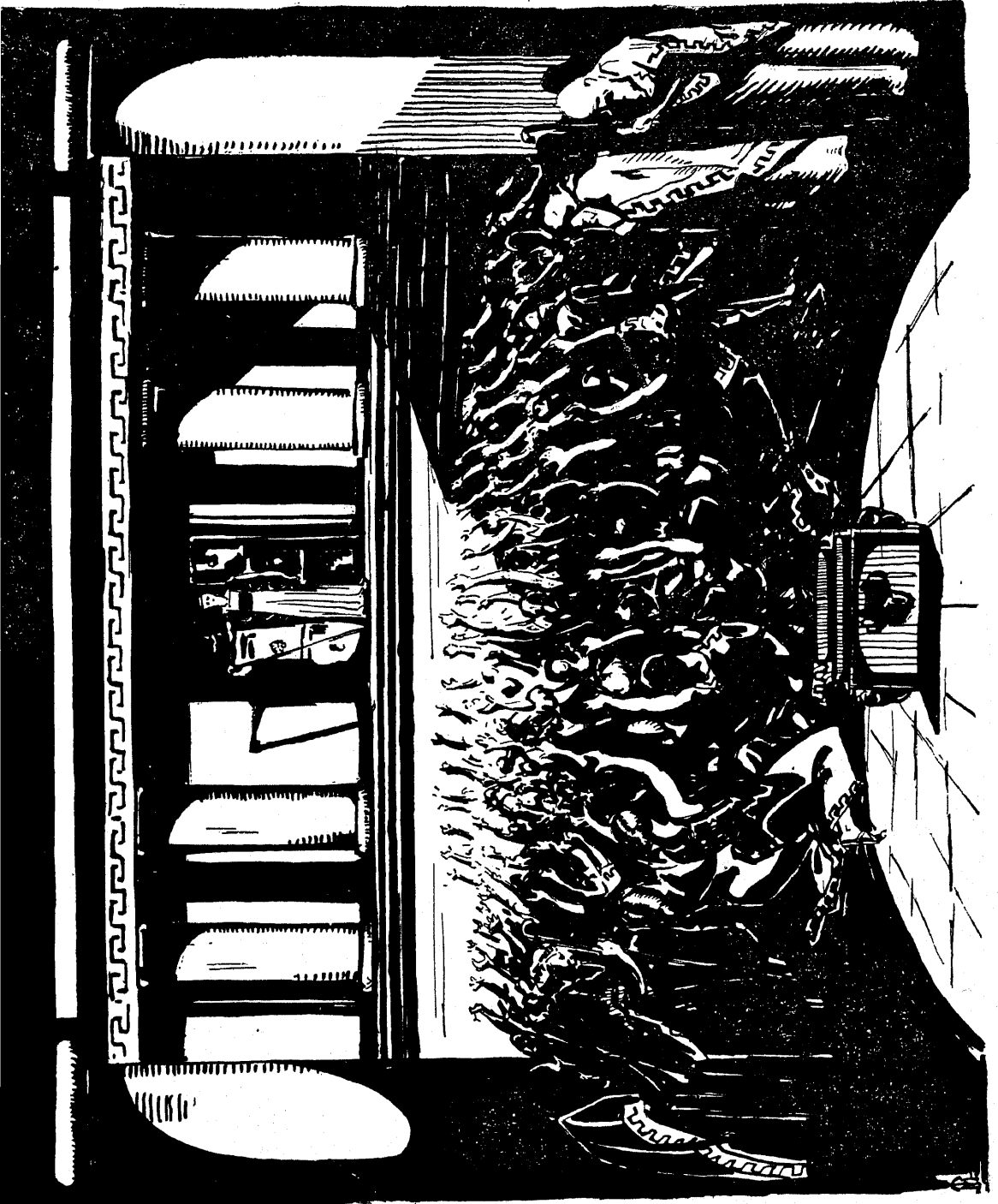
teise pealkirja all, „The Post Office“, „Das Postamt“, tunneme). Õige vähe, kui üldse, on mängitud „Ohver“, kahtlemata kõiga lavamõjuvam nendest.

Huvitav on, mis autor ise meile oma „Kuninga kirja“ saamisloost jutustab. Ta kuulis kord vara õhtul, kui lärmitseja rahvahulk ühelt pidult tagasi tuli, ühte rida vanast külalaulust: „Lodjamees, vii mind jõe teisele kaldale!“ Kohe kerkisid tema ette lunastus ja vabastus, mille osaliseks saab sureja laps Amal. On ju surm bengaalasele vaid üleminek ühest eluvormist teise eluvormi. Nii saigi talle haige Amal, kes toast ei tohi lahkuda, vabadust igatseva inim-hinge sümboliks, kes oma kehakongis peab istuma niikaua, kuni Jumal (kuningas) talle oma ihuarst (surma) läbi kirja saadab. Kuid „Kuninga kiri“ ei ole sugugi mitte ainult sümbolistlik draama, tema on ühtlasi üks kõige ilusamaist ja puhtamaist lapse hingeelu kujutusist. Teda on võrreldud Hauptmanni „Hannele taevaminekuga“ ja sarnadus on tõepoolest suur; vastastikusest mõjust ei või siin juttugi olla.

Hoopis teistsugusse õhkkonda viib meid „Ohver“. „Kuninga kirjas“ ei ole mingisugust konflikti, „Ohvris“ on kohe algusest peale palju dramaatilist elu ja liikumist. Tegevuspaigaks on veriohvreid nõudva jumalanna Kali tempel. Kuningas Govinda, vapustatuna ühe kerjustüdruku kaebeist, kelle lemmikkits on viidud tapaohvriks, keelab ohverdamise oma riigis ära ja kutsub sellega üldise viha välja; preester Raghupati paneb kuninga vande alla ja nõuab selle vennalt, et ta Govinda tapaks. Nüüd nihkub aga draama raskuspunkt teisale, kuningalt tempelteenri Jaisingi, preestri südamest armastatud jüngri ja kasupoja peale, kes, et ei sünniks vennatapp, ise lubab kuninga surmata, ja lõppude lõpuks, aetuna konfliktist, kuhu teda asetaved armastus kuninga vastu ja Raghupati nõudmine, iseenele noa rindu pistab – voolab ju temagi soontes kuninglik veri. Fanatiline Raghupati saab aru, et jumaluse tõeline asupaik ei ole kurt ja tumm kivikuju, vaid armastusest täidetud inimsüda.

Muidugi ei ole võimalik siinkohal anda enam-vähem täielikku ülevaadet Tagore elu, teoste ja tähtsuse kohta. Kõige kiiremini informeerib H. Meyer-Benfey raamat „Rabindranath Tagore“. E. Engelhardti: „R. T. als Mensch, Dichter und Denker“ on laialdasem, siiski kahtlasema väärtusega. Praktilises mõttes on hea sama Engelhardi väike broshüür „R. T. u. seine besten Bühnenwerke“. Ülalnimetatud tööd ongi käesoleva artikli pea-allikaiks olnud.

Nii „Kuninga kiri“, kui ka „Ohver“ tulevad ettekandele Paul Sepp'a lavastusel. A. Tuurandi dekoratsioonid, kostüümid O. Oboljaninova skitsede järele. Peategelased „Kuninga kirjas“: Amal õpp. Aleksis Ormussen ja Ly Laasner. Ohvris: Kuningas Govinda — Rudolf Engelberg; preester Raghupati — Hartius Möller; Jaising, tempelteenri — Rudolf Klein; kuninganna Gunavati — pr. Reimann.

„Kuningas Ödipus“ — 1. stseen.

Sõna.

Sõna on karikas, mida igaüks oma hinge sisuga täidab. Kõik ei tee seda ääreni ja nii mõnigi valab musta vett sisse.

Kaua olin ma otsind, kaua küsind: „Mis on sõna?“, aga ikka jäin ma vastuseta. Väsind olin ma otsimisest, surmani väsind; pea valutas küsimisest: „Mis on sõna?“

Ma ei otsind enam ega küsind, ma ootasin ainult, ootasin kannatlikult, ootasin, ootasin . . . Ma teadsin: ükskord peab ta tulema.

Ja vastus tuligi. Ta tuli iseenesest. Ta tuli vaiksel keskööl, suioisel kuupaistel.

Lamasin sängis. Magasin. Nägin und. Ja kõige selle ümber, mida ma omas rahutus unes nägin, oli suur must raam. Ja see raam rõhus mind. Alati on mu öised nägemused mustas, raskes raamis, kui mind midagi kaua aega on piinand, kui ma kaua aega midagi olen otsind, meeletehtega küsind. . .

Ja seal — korraga — kadus must raam. . . Mulle oli nii kerge. Ma ärkasin. Vastus oli käes.

Vastus oli käes. . . Ma nägin seda kehaliselt. Ma nägin seda kinnisilmil. Sõna on karikas.

Kas on olemas parem vastus sellele küsimule, kui see, mille ma siis kuupaistesel suviööl leidsin? Kes vastab parimini sellele küsimusele? Kas keeleteadlane, mõttetark, luuletaja?

Luuletaja vastus on see: sõna on karikas, aga mõttetargagi, kes ei ehita ainult sirgejoonelisi, neljanurgelisi süsteeme, keeleteadlase, kes ei uuri ainult surnud sõna surmalina. . . See vastus ütleb kõik. Ta on kõik.

Luuletaja leidis selle vastuse, sest temal on kõige raskem võitlus sõnaga: ta armastab teda, armastab vihkamiseni. Mõttetark ei karda sõna: kiretult vaatab ta tema silmi; keeleteadlasel on tegemine surnukehaga. Luuletaja tungib hinge. Ja kui ta selle arvab olevat leidnud, alles siis küsib ta: „Kes sa oled? Kes oled sina, keda ma nii pean armastama ja vihkama?“

Aga veel ei vasta sõna. Tal on häbi. Tal on häbi oma vaesusest. Ta on kaunis, kuid tühi. Ja nii tuleb ta vaiksel ööl luuletaja juure ja palub: „Siin ma olen. Täida mind, kallid! Ma olen tühi anum, mis igatseb sisu. Täida mind!“

Ja luuletaja täidab ta oma hinge punase viinaga, oma hinge verega ja annab teda teistele juua. Aga ainult see, kes ise luuletaja, joob seda: mis luuletaja on sisse valand, ja nii mõnelegi muutub punane viin äädikaks.

Igas inimeses uinub luuletaja, suurem või väiksem. . . . Ja sõna on karikas, mil ei ole heli niikaua, kui ta tühi. Aga täidab ta luuletaja, siis hakkab ta helisema, imekaunilt, ikka valjemalt ja valjemalt, kuni ükskord ärkab luuletaja, kes uinub inimeses. Ja siis joob luuletaja teise luuletaja südameverd.

Sõna on karikas, mida igaüks oma hinge sisuga täidab. . . Täitkem seda siis oma südame punase verega, ärgem valagem temasse musta vett!

Ödipus — E. Türk

Käsi näitelaval.

Peale hääle ja miimika mängivad näitelaval loomulikult suurt osa shestid, mis omalt poolt jälle pea, jalgade ning käte shestidesse jagunevad. Pea shestidest ei või siin palju juttu olla, sest kuidas sa neid liigutusi lõppude lõpuks ikka varieerid, kui sul ei ole haruldaselt pikka kaela. Sama käib jalgadegi kohta, sest jumekaid jalgu, jalgu, kellel oleks oma ilme, on väga vähe. Kõige paljuütlevamad on seega käte shestid. Seda teadsid juba vanad greeklased, kellel selle kohta oli terve peenelt läbitöötatud teadus, „cheironomia“ (käte valitsemine) sellekohaste õperaamatutega, millest meie päivini kahjuks peaaegu midagi ei ole säilinud. Muidugi olid kõik need liigutused peajoontes konventsionaalsed (kokkulepeline), täh. vaataja pidi juba enne teadma, kas väljendab see ehk teine shest rõõmu, kurbust või veel midagi muud. Endastmõistetavalt — vanaaegiste teatrite suurust silmas pidades — võisid need liigutused olla ainult õige suurejoonelised ja näitlejal tuli rohkem käsivarrega opereerida, kui käe endaga.

Palju suurem ja detaileeritum on see konventsioonaaus, millest praegu räägiti, Indias, kus ei olnud ega ole suuri rahvateatreid Greeka mõttes (väljaarvatud vahest Ceylon), vaid kus mängitakse kontsertsaali poodiumil. Sinna ei või kuigi palju rahvast koguda, ja igal vaatajal on viimase üksikasjani selgesti näha kõik, mis sünnib näitelava aset täitval poodiumil. India näitleja — vana aja näitleja — opereerib nagu India tantsijagi peajasjalikult sõrmedega. Kuna tantsija sõrmedega peajasjalikult tantsib — kas jumala või kellegi püha auks — peab näitleja oma käte ja sõrmede mänguga m. s. dekoratsioonide puudust kinni katma, mis iseloomustab India näitelava. Nii ei jutusta meile tema käed näit. mitte ainult seda, et tegevus, oletame, sünnib metsas, vaid ka seda, mis liiki metsas, mis linde näitleja näeb jne., tähendab, siin ei väljenda käed mitte ainult affekte, nagu vanadel greeklastel ja meil, vaid veel midagi muud, mil ei ole nendega mingisugust ühist.

Huvitav on lugeda, mida kirjutab Saksa näitekirjanik ja teoreetik H. von Kleist käe tarvitamise kohta näitleja poolt Ifflandi mängu puhul (tsiteerin lühendatud kujul):

„Kant ütleb kuskil, et inimhõimustus ja inimese käsi olla kaks paratamata kombel teine teise juure kuuluvat ja teine teisega kokkukõlla viidud asja. Hõimustus, arvab ta, vajab säärase igakülgse täielisusega tööriista, nagu seda on käsi; ja teiselt poolt näitab käe ehitus, et see intelligents, kes teda valitseb, peab olema inimhõimustus. Selle näiliselt paradoksaalse väite tõde ei ole kunagi käegakatsutavam, kui me herra Ifflandi näitelaval näeme. Tema väljendab tõepoolest kõige imekspandavamal kombel sellega peaaegu kõiki hinge seisukordi ja sisemisi liigutusi. Mitte nii, nagu ei toimiks tema näitlemise ajal kogu tema keha kunstinoüete kohaselt kaasa: sarnasel juhusel oleks praegu öeldu laituseks. Aga kõigist tema kehaliikmeid, ütlen ma, ei tööta harilikult ükski nii toimekalt affekti väljendamisel kaasa, kui tema käsi; ta tõmbab peaaegu tähelepanu näitleja nii ilmekalt näolt ära.“

Stiller

Jokaste — L. Reimann.

Draamateatri

SISSETULEKUD.

1921/22 a. hooaja kohta (1 juulist

Teatri piletitest	Mrk.	3.855.251. 15	
Riiete hoiust	”	777.901. 50	
Eeskavade müügist	”	103.743. 50	
Ruumide edasiüürimisest	”	1.190.026. —	
Einelaua üüri	”	260.000. —	
Näitemängu raamatute üüri	”	19.657 —	
Reklaami eest teatri eesruumis	”	26.255. —	
Liikme maksu	”	2.970. —	
Majaehit. kap. korj. leht.	”	99.192. —	
Mitmesugused sissetulekud	”	48.300. —	6.383.296. 15
Riigi, linna ja eraisik. toetusrahad	”		1.081.010. —
			7.464.306. 15
<u>Puudujääk</u>	”		328.960.76

Mrk. 7.793.266. 91

Esimees: **T. Mutsu**

Kassahoidja: **A. Teder**

Asjaaja: **A. Sunne.**

seltsi aruanne

1921 kuni 30 juunini 1922)

VÄLJAMINEKUD.

Teatri rent	Mrk.	539.550.	—
Maja maksud	"	842.	—
Teatri sisemine remont	"	67.726.	50
Tänava korrashoidmine	"	52.693.	—
Kütmine	"	403.100.	—
Valgustamine	"	584.556.	50
Näiteseltskonna palgad	"	2.943.900.	—
Tehnilise kogu palgad	"	1.488.044,	77
Lepinguta tegelaste palgad	"	36.000.	—
Punktirahad	"	247.195.	—
Arstimise kulud	"	107.694.	24
Muusikategelaste tasu	"	271.990.	—
Tõlked	"	199.800.	—
Autori honoraar	"	68.965.	60
Näitem. raam. paljundamine	"	114.289.	60
Trüki tööd	"	34.109.	50
Reklaam	"	104.546.	80
Inventaari juure muretsetud	"	90.605,	08
Võõrak. raamatukogu täiendatud	"	6.291.	—
Dekoratsioonid	"	128.533.	75
Näitelava garderoobi kulud	"	51.761.	—
Rekvisiidid	"	60.246.	50
Tuletõrjajate tasu	"	48.000.	—
Reisikulud	"	8.000.	—
Võla %/0	"	3.025.	12
Kantselei ja postikulud	"	20.597.	95
Telefoni maksud	"	23.597.	—
Mitmesugused ettenäg. kulud	"	87.676.	—
			7.793.266. 91
	Mrk.		7.793.266. 91

Revisjoni komisjoni esimees: **P. Tomson**

Liikmed: **M. Talts**

H. Anto.

Dramateatri seltsi

30. juunil

A K T I V A.

Kassa saldo 30. juunil 1922 a.	Mrk.	31.146.	31
Deponeeritud telefoni aparaatide eest Tall. Tel. Võrgule	„	5.000.	—
T. Krediit Pangas nr. 2693 jooksva arvel	„	4.139.	70
T. Krediit Pangas nr. 7414 jooksva arvel	„	10.735.	84
Kautsjon „Vanemuise“ seltsi käes	„	30.	—
Inventaari olemas:			
Kantselei tarbeasju	Mrk.	55.869.	25
Garderoobe	„	66.456.	30
Rekvisiite	„	21.831.	80
Valgustuse abinõusid	„	5.285.	50
Efekti abinõusid	„	1.547.	—
Tööriistu	„	303.	—
Dekoratsioone	„	47.355.	—
Mitmesugust inventaari	„	34.622.	95
O/Ü Draamateatri osatähtedes	„	233.270.	80
Raamatuid kogus:			
Eestikeelseid raamatuid	Mrk.	378.019.	30
Võõrakeelseid	„	5.657.	15
Avansina väljaantud	„	10.000.	—
R. Ratassepp'alt saada	„	5.690.	—
		Mrk.	933.689 10

Esimees: **T. Mutsu**

Kassahoidja: **A. Teder**

Asjaajaja: **A. Sunne**

varanduse seis

1922 aastal.

P A S S I V A.

Võlad

Arveid tasuda:

Tall. elektrihaamale . . .	Mrk.	51.540. —	
Elektro meh. büroo E. Tomberg'ile	„	2.112. 50	
El. ja teh. büroo Mars'ile . . .	„	5.240. —	
„Päevalehele“	„	4.950. —	
„Tall. Teatajale“	„	3.450. —	
„Vaba Maale“	„	4.290. —	
„Sotsialdemokraat'ile“ . . .	„	2.120. —	
„Rev. Bote'le“	„	6.594. —	
Kirjast. üh. „Koit'ile“ . . .	„	5.700. —	
J. Linde'le süte eest	„	21.900. —	
E. Dettloff'ile arstiroh- tude eest	„	9.288. —	
Võlg O/Ü Draamateatrile	„	244 000. —	Mrk. 361.184. 50
Kautsjonid riiehooldajatelt	„	15.000. —	
Kautsjonid raamatute eest	„	8.580. —	
Üleminevad summad	„	29.324. 76	
1921/22 a. hooaja eest maksa olev punaseristi maks	„	85.476. 75	
<u>Puhas varandus 30. juunil 1922 a.</u>	<u>„</u>	<u>434 123. 09</u>	
			<u>Mrk. 933.689. 10</u>

Revisjoni komisjoni esimees: **P. Tomson**

Liikmed: **M. Talts**

H. Anto.

Kroonika. Statistika. Mitmesugust.

Draamateatri hooaeg

algas, nagu ettenähtud, 25. aug. s. a „Kuningas Ödipusega.“ Esietendusi on esimese kuu jooksul olnud neli, kaks täiskasvanuile, „K. Ö.“ ja Karl Ettlingeri „Hydra“, ja kaks lastele, Drachmann-Anto „Nii oli muiste“ ja Gustav Raederi „Flick ja Flock.“ Publikumi ei ole kahjuks teatris veel palju käind, mis seletub osalt viimaste päevadeni haruldaselt ilusate ilmadega, osalt tsirkuse võistlusega. Isegi rahvaetendustel on õige vähe käidud. Loodetavasti paranevad need lood nii teatri kui ka publikumi huvides õige pea.

„Kuningas Ödipus“ ja arvustus.

„Kuningas Ödipuse lavastus Draamateatris (lugeja leiab sellest numbrist kolm pilti) on ajakirjanduses õige suure huvi äratand. Meid huvitab siin peasjalikult, mis ettekande enese, täh. „K. Ö.“ lavalise külje kohta öeldakse. Üldiselt leiab nii näitejuhi Paul Sepp'a kui ka üksikute tegelaste töö tunnustamist.

Ed. H. nimetab „Päeval.“ nr. 209, 29.8.22. „Ödipuse“ ettekannet meie teatrioludes väga riskandiks ja julgeks katseks ja lisab siis: „Kui see katse nurja ei läind, milleks palju eeldusi oli, vaid enam-vähem õnnestas, siis ei tule seda üksi näitejuhi, vaid kõigi tähtsamate kaastegelaste arvesse panna. . . Herra Türkile ja pr. Reimannile oli „Ödipuse“ ettekanne huvitavaks jõuprooviks ja nemad suutsid meie aja inimesele liigkurbloolist ja rasket tragöödiat suurte vaarumisteta oma õlgadel kanda“.

Samal päeval kirjutab „Kaja“ nr. 197. —s's— Peale „Salome“ ja „Judithi“ lavastamise sama teatri poolt läind hooaegadel on „Kuningas Ödipuse“ Eesti näitelavale toomine jälle uueks sündmuseks meie teatrielus. See on näitelavaline hiiglatöö. . .

„Vaba Maa“ nr. 202. kirjutab 31.8.22. H. R.: „Lavapildis stiilne, dekoratiivselt huvitav, võib üldiselt „Kuningas Ödipuse“ lavastust kordaläinuks lugeda. Ettekanne — eriliselt lõpuakt — avaldas sügavat mõju. . . . Ed. Türk. . . löi kuju, mis tervikult mõjus, värskust ja jõudu ilmutas ning kahtlemata parema hulka kuulub, mis Türk kunagi pakkund. . . . Pr. Reimanni Jokaste oli hästi läbi tuntud, ilmutas jõudu ja painduvust ning oli õnneks vaba sellest magusast lüürikast, mis muiste näitleja kujusid kippus ära sulatama. . . .

Julgeks katseks (ein Wagnis) nimetab ka A. K. „Rev. Bote“ nr. 193, 29.8.22. „Õdipuse“ lavastust, kuid „õige nurjaläinuks“, tunnustab aga siiski „suurt hulka hoolsat ja hinnalist tööd“, mille teatri näitejuht h-ra P. Sepp ühes oma kaastöölistega kunstide alal ära teind. A. K. arvamine, et „publikum nii täitsa vapustamatuna ja liigutamatu peale viimase vaatuse lõppu koju sõrkis“ on küll eksiarvamine ja põhjeneb vististi arusaamatusel: A. K. on nähtavasti õige vähe Eesti teatrites käind ega tea, et meie publikum tragöödia ettekannetel ei plaksuta. Seda fakti kohe „vapustamatuseks“ nimetada, on natuke enneaegne. Saksa teatri publikum muidugi plaksutab seda rohkem, mida suurem on tema „liigutus“. . . A. K. lõpetab oma õige eitava arvustuse sõnadega: „Selle teatri kunstilised püüded on nii ehtsad ja menukad, et näitejuhatuse ja näitlejad võivad omi saavutusi mõõta suurte lavade mõõdupuuga — nagu mina seda arvustajana teen.“

Jaan Kärneri «Ainus idealist»

on Draamateatri poolt ettekandmiseks vastuvõetud ja tuleb lähemal ajal esilavastusele.

Vanemuise teater

on läind hooajal annud 110 etendust. Ette on kantud 16 vana tükki — 44 korda ja 21 uut tükki — 66 korda. Keskmiselt on etendusest osa võtnud 274 inimest ja sisse on tulnud keskmiselt etenduse pealt 12978 marka. Kõige suurem on lastetükkide vaatajate keskmine arv — 702. Järgnevad operett 623 inimese ja segaõhtud 438 osavõtjaga. Üldse aga on „Vanemuise“ etendusi vaatamas käinud 30116 inimest ja teatritele annud 1427610 marka sissetulekuid. Sissetulekute üldsumma oli 1565513 mk., väljaminekud ulatasid 3305339 mk., ja 30 pennini.

Väljaandja poolt

„Draamateatri“ üksiknumbri hind on ainult 20 marka, terve aastakäik (12 nrit) läheb tellijale kõigest 200 marka maksma. Seepärast telligu kõik teatrist huvitatud isikud ja asutused „Draamat.“ Iseäranis aga pidagu seda võimalust silmas maa-, haridus- ja teised seltsid. Seltsid saatku „Draamateatritele“ avaldamiseks materjaali oma lavalise tegevuse, kavatsuste jne. kohta. Sel viisil tutvuneksid laiemadki ringkonnad nende tegevusega.

Tellimiste vastuvõtmise aadress: Tallinn, Draamateater. Juba ilmund nrid saadetakse tellijale tagantjärele kätte.

„Draamateatri“ väljaandja.

Väljaandja:
Draamateatri Selts.

Draamateater/Tallinn.

Vastutav toimetaja:
V. Mettus.

OSAÜHISUS

DRAAMATEATER

on omale ülesandeks teinud Draamateatrile
oma maja ehitamise.

Osaühisus „Draamateater“

müüb osatähti hinnaga 250 mk. tükk. Igaüks, kes
vähemalt ühegi osatähe omandab, saab seeläbi teatri
kaasomanikuks.

Osaühisus „Draamateater“

osatähtede müügikoht on: **Tallinnas** — Eesti Pank,
Harju Pank, G. Scheel & Ko., Tallinna Aktsia Pank,
Eesti Rahvapank, Tallinna Krediit Pank A.-S., Tallinna
Kaupmeeste Diskonto- ja Laenu Pank ja Draamateater;
Tartus — Tartumaa Pank, Kauba Pank Akt.-S.;
Pärnus — Pärnu Pank; **Valgas** — Valga Vast. Krediit-
Ühisus; **Viljandis** — Põhja Pank Vilj. Osak., Sakala
Pank; **Narvas** — Harju Pank A.-S.; **Rakveres** — Harju
Pank A.-S.; **Paides** — Paide Vast. Krediit-Ühisus;
Kuresaares — Saarte Ühispank.

Osaühisus „Draamateater“

paneb toime **rahalise loterii** — pileti hind 25 marka,
võitude arv 200, peavõit 25.000 mk. Väljaloosimine
juba 1. detsembril 1922. a. Draamateatris. Loterii tähed
on müügil kõigis kodumaa rahaasutustes ja seltskonna
tegelaste käes.

Rutake omandamisega.

Esimese järgu kino-teater

„Kasino“

on peale põhjalikku remonti
uuesti avatud.

Ülitore jalutamiseruum. :: ::

Tähelepanelik teenimine. :: ::

Kõige paremad maailma filmid.

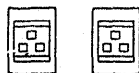
Direktor: **S. Voinov.**

Esimese järgu
jalanõude kauplus ja töökoda
ADAMKA

Ostke jalanõusid ainult Adamka
jalanõude kauplusest

Vana Posti tän. nr. 2

siis olete kindlustet, et na
vad, vastupidavad ja
nagusad on.

Esimese järgu jalanõude kauplus ja töökoda, Vana Posti tän. No 2

Esimese järgu jalanõude kauplus ja töökoda, Vana Posti tän. No 2

Esimese järgu jalanõude kauplus ja töökoda, Vana Posti tän. No 2

Esimest sorti

paberossi ja piibu-
tubakas

TUBAKATEHAS

„ESLON”

Tallinnas

Munga tän. 5. Kõnetr. 9-10

Ostke ja otsustage.

Ostke ja otsustage.

**Ikka kõige kõrgemas
headuses**

==== **šokolad** ====

„Bene“

Ostke ja otsustage.

Ostke ja otsustage.

On ilmunud :

Üldine näitekirjanduse nimekiri,

milles 1214 üksikut näitemängu tegelaste arvu ja dekoratsiooni seletusega.

Näojumestamise kunst.

Albert Borée järele H. Anto. Praktilised juhatused algajaile näitlejaile ja asjaarmastajaile.

S a a d a v a l :

Teatri kirjanduse
keskladus

TAAVET MUTSU

raamatukaupluses
ja laenuraamatukogus

Vabaduse plats № 1
Tallinnas

Kõnetraat 1-78

Restoraan Teater Keller

Draamateatri ruumides.

Kõige mugavam koosviibimise koht, nii päeval, kui ka õhtul, peale teatri etendust pealinnas.

Söögid soojad ja külmad, igal ajal — kodumaa kibe — väljamaa vein.

Viisakas teenimine ja kõik muu tipp-topp.

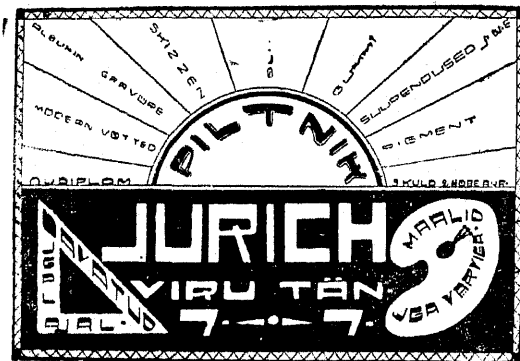
Lõunad kella 1–5 p. l.

Meesterahva rätsepaäri
M. ANDREESEN

Võtan kõiksugu tellimisi meesterahva tsiviilriiete peale vastu.

Äri juures suur väljavalik Inglis riideid, asjatundlikult väljavalitud, "" kõige paremad sordid. ""

Tallinnas, Rataskaevu tän. 14, k. 4.
"" Kõnetraat 17"54. ""

HIND 20 MARKA